

„Edinost“

hata enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna zneska:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četr leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročilne se uprava se ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje luseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Jadransko morje.

I.

Reči moremo, da ga ni na svetu morja, za katero bi se trgali toliki narodi, kakor je to jadransko morje; ni ga morja, ob katerem bi se križali toliki interesi, kakor ob Jadranskem morju. Ako uvažujemo dobro zadnji cilj pangermanov, videli bomo, da je Trst, oziroma Jadransko morje ono, preko katerega bi si Velikonemi hoteli zagotoviti moralno in trgovsko gospodstvo do najdaljšega Vztoka. Kaj vendar pomenjajo vse konvulzije Italije glede na vnanjo politiko? Kaj pomenja vsa politična agitacija njenih ljudi? Pomenja jedno jedino: Italija hoče zagospodariti sama nad vsem Jadranskim morjem. Razni ljudje prihajajo z različnimi predlogi, stavljajo razna vprašanja, obdržavajo razne konference. Forma vsemu temu je različna, sedaj ostreja, sedaj blažja, ali cilj je isti. Jedno in isto hočeta republikancee Bovio, kakor zmerni Luzzatti. Pojavljajo se razna vprašanja. Danes gre za kako interpelacijo glede Trsta, ali kako, ki objemlje vseukupne stvari takoimenovane «Venezia Giulia». Jutri gre za interpelacijo radi obnovljenja trgovinskih dogovorov, oziroma obnovljenja klavzule o carini na vino. Pojutrnjim gre za arbanasko vprašanje. Vse to so razna vprašanja, ali Italijani, pozabivši slednjič na dogodek pri Visu, pod vsemi temi vprašanji skrivajo jedno glavno: misel na izključno dominacijo na Jadranskem morju!

Kaj hočejo Madjari se svojim grabljenjem na Reki? Dominacijo Jadranskega morja! Se svojo današnjo politiko, kateri manjka vsaka etiška podlaga, Madjari nimajo življenjskega pogoja. Oni se čutijo brez zraka, občutijo kakor da jih nekaj duši. Radi tega si so svojim grabljenjem na hrvatski Reki trebijo pot do tujega morja, ker — nimajo svojega! Ni ga niti enega Madjara, rojenega na morju. In vendar govorijo oni o madjarski luki, o madjarskem primorju, o madjarskih ribištih, o madjarskih mornarjih, o madjarski mornarici. Za nas, ki vemo, kako stvaristoje, je vse to smešno. Da, smešno je, ali je tudi grozno, ker vse to, kar se tu nazivlje madjarskim, je hrvatsko in ugrabljeno Hrvatom. Tudi Srbija nima morja in z nekako zavistjo gleda, kako je ima Bolgarska, kako je ima Hrvatska, kako je ima Črnogora. Lepa je ravna Bosna, pa tudi sama kršna Heregovina je lepa. Nu, kakor sti lepi in kakor Srbija teži po njenem teritoriju, vendar jej je zopet drug glavni cilj pred očmi: Jadransko morje! Dokler je Turška dominirala v Bosni, bilo je mogoče, da druga država dominira v Dalmaciji. V nobenem drugem slučaju ne bi bilo to mogoče. Bosna in Dalmacija vstvarjati jedno celoto, ki se ne da deliti. V Srbiji umevajo to dobro. Od tudi njihovo teženje po Bosni, da bi se preko nje prerili do Dalmacije, to je: do Jadranskega morja! — Nemci, Italijani, Madjari in Srbi se trgajo za morje, ki ni niti nemško, ni madjarsko, ni srbsko. Italijansko je sama v toliko, v kolikor obta obali Apeninskega polotoka; no, v kolikor pa moči obali Dalmacije, hrvatskega primorja, Reke, Trsta, ter tistega primorja, ki se v irredentistiškem jargonu imenuje «Venezia Giulia», a v ošijeljni nomenklaturi avstrijski: Küstenland, — dočim je pravno in faktično hrvatsko primorje — to je morje hrvatsko in slovensko, to je morje tiste ujedinjene države, po kateri teže vsi hrvatski in slovenski patriotje!

Dinko Politeo.

Körberjeva vlada in Jugoslovani.

V seji zbornice poslancev dne 3. junija 1901, v razpravi o proračunskem provizoriju, je poslanec vitez Vuković v imenu hrvatsko-slovenskega kluba podal nastopno izjavo:

Meni je, če tudi sem vpisan kakor govornik contra, podati izjavo, da ne bomo glasovali proti dovoljenju proračunskega provizorija.

S tem pa nočemo dati vladi izraza zaupanja, ampak sledimo tu premisleku, da državi ni smeti odrekati, kar je potrebno za vodstvo državnih poslov.

Tako je umevati naše glasovanje.

Kar se dostaje našega stališča nasproti vladi, izjavljamo, da jej stojimo nasproti brez vsake zavzetosti, in da jo bomo z vsemi močmi podpirali v nje prizadevanju, da zbornica postane delavna.

Na drugi strani pa zahtevamo od vlade, da se strogo drži v prestolnem govoru povdarjane črte, da se bo uprava vodila povsem samostojno in slobodno od vsacih političnih vplivov v interesu države in narodov, in da vlada strogo gleda na to, da se tista, na Štajerskem, Koroškem in v Primorju Jugoslovanom malo naklonjena in le prebogoto naravnost sovražna smér državnih upravnih in pravosodnih organov odpravi in da se bosta pravo in zakon tudi nasproti Jugoslovanom nepristranski rabila v vsakem pogledu.

Zahtevamo posebno, da vlada obrne posebno pozornost narodnim in političnim odnošajem v spodnji Štajerski, v onem delu Koroške, kjer bivajo Slovenci in v Primorju, ter da ukrene potrebno, da bo enkrat kraj nezasluzenemu grenkemu zapostavljanju Slovanov v narodnem pogledu po nemškem in italijanskem življu, ki je po svoji večini nestrpen in radikalen v svojem narodnem čutstvomjanju, in da bo enkrat tudi za Jugoslovane uveljavljeno načelo enakopravnosti in jednake vrednosti vseh narodov v Avstriji. (Dobro! Dobro!)

Mi zahtevamo s tem le, da vlada res spolni svoj tolikokrat povdarjeni program, da ostane jednako pravična vsem plemenom države, in da v svojem praktičnem vladnem in upravnem delovanju ne bo nadahnjena tistim duhom, ki povspejuje nemški in italijanski element na škodo Jugoslovanov, toli zmernih v svojih političnih zahtevanjih.

Žal, da vlada tega, z avstrijskega stališča tako samo sebi umevnega programa še vedno ne uveljavlja, v kolikor se dostaje nas Jugoslovanov, sosebno pa Slovencev na Spodnjem Štajerskem in Koroškem, oziroma Slovencev in Hrvatov v Primorju.

Specijalno v pogledu na odnošaje v Dalmaciji opozarjamo na to, da vlada še vedno ni ugodila želji, izražani od leta do leta od deželnega zbora dalmatinskega za uvedenje hrvatskega jezika kakor notranjega uradnega jezika. (Pohvala.)

Konečno opozarjamo na to, da vlada kaže le jako podrejen, deloma pa ne kaže prav nobenega interesa do kulturnih in gospodarskih potreb jugoslovanskih pokrajin, ter izražamo svoje pričakovanje, da sosebno želje, ki smo jih izrekli v pogledu na gradnjo železnice, cestne zgradbe, uravnavo rek in potokov in asenacij, pridejo do skorajšnjega in zadostnega izvedenja. (Pohvala.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. junija 1901.

O položaju. V soboto je bil drugi dvorni obed za delegate. Po obedu je držal cesar navadni takoimenovani cerce, to je,

razgovarjal se je s poedinimi delegati o raznih dnevnih vprašanjih. Takratni ogovori cesarjevi so velepomembni, ker v njih odseva hipni sedanji politični položaj. Do mnogih delegatov je cesar izrazil svoje zadoščenje na preobratu na bolje ter je ob enem izražal nado, da bo boljšanje parlamentarnega položaja nadaljevalo. V obče se je opazalo, da je cesar s češkimi delegati nenavadno dolgo govoril in do vseh je povdarjal, kako se veselili na potovanje v Prago. Zlasti dolgo je govoril z drom Kramšem. To je pomembno. Ta mož se nenavadno pridno bavi z vnanjo politiko, tako, da ga je nedavno temu neki nemški list porogljivo imenoval: češkega ministra za vnanje stvari. Od njega je prišla fraza, da je trozveza — obrabljen klavir. S tem možem se je cesar nenavadno dolgo razgovarjal; iz tega je sklepati, da tudi na najvišem mestu uvažujejo njegove misli in da ne smatrajo za zločin, ako kdo drugače sodi o naši vnanji politiki, nego zahteva šablona v našem ministerstvu za vnanje stvari! — Še nekaj znamenitega nam je zabeležiti iz ogovorov cesarjevih. V pogovoru z delegatom Heroldom je pohvalil cesar tisti govor delegata, ki smo ga bili priobčili tudi mi pod naslovom »Cilji in sredstva češke politike«. Cesar je rekel, da je z veseljem čital ta govor.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.) Po vseh listih, ki so vladi na razpolago, kar šumi veselo in v vseh možnih varijacijah se poje slava gospodu Körberju. Po njih menjenju je zbornica minolo soboto dala sijajen dokaz svoje delavnosti, a na pot delavnosti je, seveda, ni dovel nikdo drugi nego gospod Körber. Rešila je zakonski načrt o spremembi obrtnega reda, a takoj na to je kvotno predlogo izročila odseku 48 členov. Ta čin pa je čeljustno družino povzdignil v deveta nebesa.

Vladi prijazni listi proslavljajo isto radi tega koraka na vse pretege, ker da se je vsled njene taktike parlamentarni položaj že tako konsolidiral, da je možno razpravljati že o tako kočljivi stvari kakor je kvotno vprašanje. Nam se pa zdi, da je to zmagovalje nekoliko prenačljeno, ker kvotna predloga se je izročila še-le odseku. Rešena je torej formalnost. Počakajmo le da pride do meritornih razprav. Mi bi dali prav nekemu nemškemu listu, ki pravi, da je zbornica tako hitela s tem činom le z ozirom na potovanje cesarjevo v Prago: da napravi s tem nekaj slavolok.

Odgovor finančnega ministra Böhm-Bawerka na interpelacije posl. Kramša, Grossa in Kaiserja, glede pogodbe s finančnim konsorcijem je obseza sledeče važnejše točke: Vlada je sklenila s finančnim konsorcijem pogodbo, glasom katere sprejme isti 125 milijonov kronske rente po 94% kurzu za trdno in 125 milijonov v opejji. Določil se je tudi del dobička, ki pripade državi, ako dobiček prestopi določeno mejo. Pogodba se je sklenila tako hitro, ker je denarni trg sedaj trden in ker v jeseni nastopi običajno pomanjkanje denarja in bi imela vlada neugodnejši položaj, kar bi tudi zamoglo pričet del zakasniti za jedno celo leto. Na javno subskripcijo se ni moglo misliti, ker naša država še ni dovolj zdrela za take operacije in bi taki poskusi zamogli imeti nedoglednih posledic.

Italijani in njih interpelacije. Zastopniki naših sodeželanov italijanske narodnosti so nedosežni v falsificiranju dejstev in odnošajev. Ako se jim vidi to potrebno, vam taje, da imajo solnce nad sabo in tla pod sabo. S to drznostjo v pretvarjanju, spojeno s hinavščino, ki je naravnost virtuoza hočejo dosežati in so, žal, navadno tudi dosežali dosedaj, da jih je strani svet smatral za nedolžne dušice, ka-

terim Slovani ni dibati ne dajo. Da, bilo je ljudi, ki so v svoji ignoranci ozirom na naše razmere verjeli v neko namišljeno mučeništvo njih, ki so v resnici tlačitelji in tirani. Tako falsifikovanje in hinavščino so osobito tirali in tirajo v svojih, od drugih jim koncepiranih in od njih samih le ljecelanih govorih in interpelacijah. Tu se stvari, ki niso resnične, zatrjajo kakor gola in čista resnica s takim svetohlinskim licem, da se človeku kar gnjusijo. Taka dva slučaja smo doživeli zopet v najnovšem času. Imenovanje župnika-dekana Zamlića členom deželnega šolskega sveta istrskega — ta najdobrejša mrvice pravice večini prebivalstva v pokrajini — je dalo povod znamenemu možu, ki se vedno hvali sam, da nikdar ne laže, povod za tako drzno in farizejsko interpelacijo, v kateri je trdil z železnim čelom, da se s tem imenovanjem dogodila Italijanom nečuvna krivica ter da se je vlada v novič pokazala skrajno pristransko primorskim Slovanom v prilog in Italijanom na škodo. Taka drznost, tako zavijanje notoričnih rtvari je menda slednjič nekoliko spekle tudi našo vlado, kajti odgovor, ki ga je dal posl. Bennatiju načelnik naučne uprave, minister Hartel, je bil tako piker, kakor ni bilo v navadi do sedaj nasproti italijanskim razvajencem. Ta odgovor se glasi dosledno:

Za predlog naučne uprave stavljen na najvišem mestu, naj se Vincenc Zamlić, župnik v Voloskem, imenuje členom deželnega šolskega sveta, kakor zastopnik duhovščine, bilo je najprej merodavno, v § 38. zakona od dne 27. julija 1875. dež. zak. št. 18. predpisano sporazumljenje z višo cerkveno oblastjo in potem tudi dejstvo, do oseba imenovanega ne nudi nikakega pomisleka, da bi isti ne bil sposoben za tako mesto.

Ker je bil za obe minoli funkcijski periodi, na željo poreško-puljskega škofa, členom deželnega šolskega sveta imenovan pokojni župnik Nikolaj Druševich kakor zastopnik katoliške cerkve, zdelo se mi je pravično, da se je sedaj upošteval predlog obbeh družih škofov (tržaško-koperskega in krškega.)

Da radi župnikove narodnosti ni navstal nikak pomislek, je popolnoma naravno, a tudi njegova pripadnost k jedni politični stranki ni dala zadostnega vzroka, da bi se njegov izbor odklanjal; posebo pa še, ako se pomisli, da tudi člani, poslani v deželni šolski svet od deželnega zastopa, pripadajo jedni politični stranki in vendar znajo — cesar je pričakovati tudi od Zamlića — slediti vedenju, povspejujočemu naloge deželne šolske oblasti (?? Ured.)

Kako neresnična je trditve, da se od strani vlade o imenovanjih v deželni šolski svet ne upošteva jednako tudi Italijani, dokazuje to, da ste se v novjšem času ukrenili dve odredbi, vsled katerih se število Italijanov v deželnem šolskem svetu pomnoži za dva člena in sicer s tem, da se je odredilo, da bo deželni zastop mesto dveh odposiljal tri zastopnike in da se je ustanovilo novo mesto deželnega šolskega nadzornika za italijanske šole.

Kakor slednjič gospoda interpelantje ne vidijo nikake krivice v tem, da deželni zastop odposilja same Italijane v deželni šolski svet, ravno tako se ne more smatrati kakor krivično, ako jedini duhovniški člen večkrat omenjenega kolegija pripada sedaj slovanski narodnosti.

Naučni minister dal je s tem odgovorom italijanskim prepotentom zasluženo lekcijo; mi pa moremo iz tega zopet spoznati, kako nam slavna vlada tudi v slučajih, ko nam navidezno meče košček pravice, odjemlje na drugi strani dvakrat toliko, tako, da imamo mi o tem vselej faktično zgubo, naši nasprotniki pa dobiček. Vlada je v tem slučaju imenovala jednega Slovana v dež. šolski

svet; da bi se pa razmere za nas vendar nič ne zboljšale, temveč še pohujšale, poskrbela je, da so Italijani na drugi strani dobili dvakrat toliko, tako, da imajo sedaj dva laška člena več v deželnem šolskem svetu.

In Bennati kriče o grozni krivici. Istotako drzna je interpelacija, ki jo je isti poslanec stavil minole sobote do gospoda Körberja.

V Čresu je italijanska gospodovalna stranka povodom ljudskega štetja postopala tako nezasišano na škodo hrvatskemu prebivalstvu, da se je to celo naši vladi, ki ni ravno preveč rahločutna vspricho razposajenosti Lahov, zdelo vendar prehudo in je — kakor je že javil naš čreski dopisnik — uničila operat, ki ga je izdalo čreško županstvo ter naložila jednemu uradniku lošinjskega okrajnega glavarstva, da ponovi ljudsko štetje. Sedaj pa čuje in strmite nad brezobraznostjo laške stranke: posl. Bennati je v sobotni seji poslanske zbornice interpeliral radi tega čina ter se drznil v svoji interpelaciji trditi, da je vladni komisar falsificiral ljudsko štetje s tem, da je Lahe upisoval za Hrvate!! Res, priznati moramo: sapa nam zastava in primanjkujejo nam izrazi, da bi primerno označili tako postopanje! Oni so terorizirali na ljudskem štetju, da se je kar kadilo in ker jim je vlada vsaj v čreskem slučaju stopila na prste ter korigirala njih falsifikacije, kriče v svet, da se jim godi krivica!

Denimo, da je kdo položil na železniški tir kakov predmet z zlobnim namenom, da provzroči grozno nesrečo. Ali na srečo je prišel nekdo o pravem času, ki je potegnil tisti predmet s tira in odstranil nevarnost. A kaj bi rekli vi, ljudje božji, ako bi zahteval kdo, naj oblast pokliče na odgovornost njega, ki je — potegnil predmet s tira?! Tako delajo ti naši Italijani. Ker je okrajno glavarstvo preprečilo gorostasno falsifikacijo, naj bi je više oblast poklicala na strog odgovor!! To in nič drugega zahtevajo Bennati in vredni mu tovariši. Oni zahtevajo odprto pot laškim občinskim upravam za vsaki žli čin, a e. kr. politične oblasti naj bi ne imele drugega posla, nego pokrivati jim hrbet. Če bo kdo kedaj pisal zgodovino mučeništva in borb našega življa v Primorju, ne bo smel pozabiti italijanskih interpelacij: tega velikega spomenika laškega svetohlinstva in zavratnosti!

Razgovor s knezom Črnogorskim.

Poznanega petrograjskega novinarja Amfiteatrova je te dni knez Črnogorski vsprejel v avdijeneji ter je poslednji porabil to priliko, da se izjavi o dogodkih na Balkanu. Ozirom na dogodke v Srbiji je rekel: »Jaz ljubim kralja Aleksandra, tega izvrstnega mladega moža. Oče njegov — odkrito povedano — mi ni ugajal; bil je egoist in ni imel na sebi ni kaplje patriotizma. Aleksander ima na sebi mnogo dobrega in plemenitega. Ko je bil na Črnogori, je ugajal vsem zeló. Želim mu vse dobro. Slučaj s kraljico Drago je strašen. Siromašni kralj, siromašna kraljica. Koliko krivih, grdih vesti je izzval ta slučaj! Kako triumfirajo njuni neprijatelji!

O dogodkih v Makedoniji je rekel knez Nikola: Bolgarska je šla nekoliko predaleč. Vendar treba pritrditi menenju, da nemiri tamkaj kmalu nehajo.

Črnogora ima sedaj preveč posla z notranjimi stvarmi, da bi mogla misliti na vnanjo politiko. Mi potrebujemo naobrazbe in železnice, trgovina se mora povzdigniti. Notranje bogatstvo dežele leži zakopano. Naša zemlja je bogata, ali da se bogatstvo izkoplje, v to treba denarja in zopet denarja. Rusija je za nas, Slovane, vse; posebno za Črnogoro, ki se smatra detetom velike Rusije in kateri je hvaležna na veke. Bodočnost Slovanstva v obče je samo Rusija. Slovani, ki se jej hočejo odreči, izgubljajo tla pod nogami, izgubljajo svojo narodnost in svoj narodni ideal. Stambulov je bil jako nadarjen človek, ali njegova nesreča je bila, da je zapustil pravo pot in zato je propal.

Vojna v južni Afriki. Angleška vlada zatrjuje v poslednjem času vedno bolj, da je glede razvijanja dogodkov na južnoafriškem bojišču opravičen optimizem. To zatrjevanje pa se nam hoče dozdevati kakor upanje jetičnega človeka, ki misli, da se mu vsaki dan bolje godi, a se v resnici vsaki dan za nekaj korakov približuje grobu. Kakor nalašč pa, da osmešijo ta prisiljeni optimizem angleške vlade, prišli so ravno te dni znameniti burski vspehi, katerih ni mogla prikriti niti angleška vlada, in to toliko manje, ker je angleška javnost začela zgubljati vero v poročila vojnega ministerstva, ki pita ljudstvo s stereotipnimi brzojavkami o

zapljenjih burskih volov in orožja; med slednjim je seveda vsikdar tisti znani — ugrabljeni top. Angleško časopisje, tudi konservativno (t. j. vladne stranke), je začelo napadati vlado radi neresničnih in nepopolnih poročil z bojišča, posebno pa ministra za kolonije, Chamberlaina, kateri je bil tako brezobrazen, da je pred kratkim že naznanil konec vojne, dočim je ista še v popolnem toku in se posebno v slednjem času razvija skrajno neugodno za Angleže. Buri so dosegli v novejšem času več zmag in te v sami bližini Pretorije ter so vzeli tudi jedno mesto neposredno blizu angleške meje. Tudi v Kaplandiji (angleška posest) niso Angleži prav nič več varni pred burskimi četami. Na splošno more se reči, da se vsa novejša bojna poročila glase neugodno za Angleže. Samo v mesecu maju so Angleži zgubili 716 mrtvih. Ob zavzetju Jamestowna so Buri pobrali angleški posadki, ki je štela 700 mož, vse, kar se jim je zdelo koristno ter so izpustili potem Angleže na slobodo. Buri da so popolnoma preskrbljeni z obleko (nosijo večinoma angleške uniforme, katere pobirajo ujetim angležkim vojakom), živežem in orožjem, kar je popolnoma verjetno, ako se pomisli, koliko vlakov so že oplenili in kolikim ujetnikom so pobrali vse, kar so isti imeli na sebi. Buri si sedaj prizadevajo, da bi zopet vzbudili ustajo Afrikanerjev v Kaplandiji in mislijo na zimo svoje operacije večinoma tja preložit, ker je tam milejše podnebje.

Angleška spodnja zbornica je dovolila v soboto zopet 380 milijonov frankov za južno Afriko, v nadi, da bo več del te svote služil za — prevažanje angleške vojske v domovino. Lord Kitchener pa temu nasproti zahteva še 30.000 novih vojakov. — Dne 8. t. m. je Krüger sprejel v Bruselju rusko deputacijo, katera mu je podarila 150.000 rubljev za vojne namene. Krüger se je o položaju Burov izrazil precej optimistično in želi, da bi se vojna kolikor mogoče zavlekla, ker je upanja, da bodo vlasti slednjič vendar posredovale. Angleži morajo: ali pripoznati neodvisnost burskih republik, ali pa biti pripravljeni na še dolgoletno vojskovanje.

Tržaške vesti.

Procesije sv. Rešnjega telesa so se vršile včeraj po okolici: v Barkovljah, na Proseku, na Opčinah, v Bazovici in na Katinari. Povsodi je bila slavnost izredno sijajna, vzlie, ali pa morda ravno radi dejstva, da ni bilo nikjer magistratovec blizu. Za danes se omejujemo na to opazko.

Vsklik iz naroda! Prejeli smo in objavljamo: Naša sveta apostola Ciril in Metodij morala sta mnogo pretrpeti, ker hudo sta bila preganjana od sovražnikov. Sovražni jima nemški duhovniki, na čelu jim nemški škof Viching, tožili so ju v Rimu, da učita krivo vero, žrnili so ju pri slovanskih vladarjih — in to vse samo radi tega, ker je ljudstvo od slovanskih blagovestnikov trumoma prejemalo krst častni in slobodo zlato. A Ciril in Metodij sta zmagala, na slovanskem nebu se blišči njiju zvezda, slovanski svet gleda k njima, ker je prepričan, da slovanski narod svoj privedeta do zmage.

Tudi naša zastava bratovščine sv. Cirila in Metodija je morala mnogo pretrpeti. Kedo se ne spominja več dogodkov včeraj jedno leto? Kedo se ne spominja več, kako je vrela lani, ko ni smela zastava sv. Cirila in Metodija na procesijo sv. Rešnjega Telesa?! Kedo se ne spominja več, koliko naših mož je ječalo po ječah radi naše svete zastave? Kedo se ne spominja več, kako so hujskali framasoni, Židje, laški irredentarji in laški duhovniki s slovanskimi izdajalci proti naši sveti zastavi? — Koliko truda, koliko skrbi, koliko korakov so storili, koliko spletka-so si izmislili, koliko papirja so pomazali in črnili porabili, da so preprečili, da naša sveta slovanska zastava ni šla v procesijo, da so preprečili, da naš narod, ki se zbira okoli te zastave, ni mogel svojega Boga moliti in častiti!

Tudi letos so naši sovražniki storili vse mogoče, da bi bili dosegli, kar se jim je bilo posrečilo lani. Ali letos jim je spodletelo. Res je, da so Židje v družbi z laškimi duhovniki še jeden dan pred procesijo pisali v svojih umazanih listih, da pridejo okoličani oskrunit laško mesto; res je, da je magistrat sklenil, da ne da v procesijo pevecov, gasilcev in slavnihih magistratovih policajev; res je, da je bil pritisk na našega vladiko rozen, da bi bil prepovedal naši zastavi v pro-

cesijo — a sv. Ciril in Metodij sta zmagala: ponosno je vihrala naša zastava po našem Trstu — nepregledne so bile vrste, ki so sledile naši zmagonosni zastavi.

»Tu vam izročam naš svetinjo, branite jo, Bog z vami! — s tem blagoslovom uvrstila se je naša krasna zastava. Lani, ko ni bilo naše zastave, bila je procesija kratka, da-si so bili v procesiji mestni gasilci, mestni policaji, in — par mestnih svetovaleev. Letos pa, ko ni bilo teh, a je šla naša zastava v procesijo, bil nam je sprevid, kakoršnega ni z lepa videl Trst.

Neki mrzabec nam je šel po kosteh, ko smo na ulici pričakovali procesijo. Na vsej dolgi poti procesije, na obeh straneh, bilo je neštevilno ljudstva, našega in laškega, ki je vse prišlo, da bi bilo videlo našo zastavo. A naše ljudstvo ni prišlo, da bi bilo samo gledalo zastavo, prišlo je, da bi bilo tudi branilo to svetinjo, če bi bilo potrebno. Zastava se je pomikala tik zastave, slovensko petje je donelo na ušesa — kar nas je četa redarjev, korakajoča pred bližajočo se zastavo, opozorila: tu mora biti! Gledali smo na napis: bila je zastava slovenske Marijine družbe. Krasen, ginljiv prizor! Neštevilno belo oblečenih slovanskih otročičev, neštevilno belo oblečenih krasnih slovanskih deklet, neštevilno črno oblečenih slovanskih žen s prižgano svečo v roki — vsa ta neštevilna množica slovenska sledila je krasni zastavi tiste slovenske Marijine družbe, ki se zbira v unijatski cerkvi armenski. — Dolgo in dolgo smo morali čakati, predno smo dočakali zmagonosno zastavo sv. Cirila in Metodija.

Kar nas je zopet opozorila častna stotnija redarjev, da se nekaj bliža. »Vi slovanski fantje pa se dobro znate držati«, mislili smo si, pa smo gledali to »častno stotnijo«, razdeljeno v »kolono« s tremi četami. Za to stotnijo stražarjev zopet več policijskih uradnikov — in slednjič si ti tu, o ti tako težko, tako željno pričakovana slovenska zastava! »Sv. Ciril in Metodij«, ta zlati napis, ta napis, ki nam pravi vse, ti sladki imeni, ti imeni naših svetnikov, ki molita in prosita Boga, naj bi nikar ne dovolil, da bi moral poginiti naš slovanski rod! Oh, blagoslovljene naj bodo roke, ki so izdelale to krasno zastavo, blagoslovljeni naj bodo oni, ki se zbiraajo okoli nje, blagoslovljeni naj bodo oni, ki jej slede — tako smo molili v srečo, ko smo bili zamaknjeni v to našo slovansko svetinjo, ko smo čakali in čakali, da bi bili pričakali zadnjega starčka, ki je korakal za to našo zastavo. Dolgo in dolgo smo čakali, srce nam je vedno bolj naglo tolklo — v našem slovanskem sreču porajala so se čutila, katerih ni možno opisati — solzili smo se, iz sreče se nam je vzbudil globok vzdih: Slovanska apostola, sv. Ciril in Metodij, prosita za nas!

Prevzvišeni vladika naš! Letos ni bilo mestnih gasilcev, mestnih policajev, mestnih uniformiranih laških pometačev, laških svetovaleev, laških pevcev. Vladika! Pod našo zastavo sv. Cirila in Metodija prepevajo v procesiji lahko tisoči slovanskih pevcev, svirajo lahko slovanske godbe, — in mesto mestnih stražarjev, kakor tudi mesto častne stotnije postavimo lahko naše sine slovanske, ki so pripravljene neustrašeno braniti naše svetinje!

In do take procesije tudi pridemo! Z nami je duh naših sv. apostolov Cirila in Metodija.

Odmevi dogodkov zadnje srede in četrtka. Pod stanovanjem nekega našega rodoljuba posvetovalo se je v sredo zvečer na ulici blizu cerkve sv. Jakoba kakih 50 laških podanikov, kako bi preprečili, da bi zastava sv. Cirila in Metodija naslednjega dne ne šla v procesijo sv. R. T. Sklepari so, da obstopijo cerkev in da tako našem ljudstvu in omenjeni zastavi zabranijo udeležitev na procesiji. Sklep je bil res pogumen, ali kako so ga izvedli? Drugega dne so se prikazali na trgu pri sv. Jakobu od vseh onih junakov le — štirje in še ti so seveda le od daleč in bojazljivo gledali ogromno množico našega ljudstva.

Poroča se nam tudi, da so na predvečer procesije hodili okoli laški agitatorji, kateri so ponujali denar in nagovarjali ljudstvo — zlasti na stari Reni —, naj ne odide židov in oken, koder je imela iti procesija. No, zdi se, da to pot niso imeli sreče s fabrikacijo javnega mnenja s pomočjo denarja!

Ubogi municipalni redarji, da bi jih v i deli, kako so bili žalostni in poparjeni radi sklepa mestnega sveta, glasom katerega se niso smeli udeležiti procesije. »Tako lepe nove uniforme imamo«, je vzdihnil jeden izmed njih, »a nam ne dopuščajo, da bi se pokazali v procesiji.«

Kaj tacega pa ne v vsej Evropi! Pišejo nam: Pred nedolgo časom je bil neki naš narodni delavec opozorjen, da tržaški magistrat potrebuje nekoliko novih redarjev. Nekega dne je šel dotičnik na magistrat in se je tam predstavil načelniku magistratnih redarjev.

Po daljšem izpraševanju je načelnik potegnul iz nekega predala neki rokopis ter ga prečital našem človeku. To so bila določila za vsprejemanje mestnih redarjev. Med drugim je bilo pisano v omenjenem reversu, (ki je kakor nekaka prisega), da oni, ki vstopi med mestne redarje — ne sme poznati drugega nego laški jezik!!

Po vsem božjem svetu — vzlasti pa v jezikovno mešanih krajih — je o sprejemanju ljudi v javne službe menda ta običaj, da imajo prednost oni, ki več znajo! Neizogibni pogoj pa je, da dotičniki znajo toliko, kolikor potrebujejo vsaki dan v izvrševanju svoje službe. Pri nas v Trstu pa ne vedno ost daje prednost, tu pri nas v Trstu, v tem jezikovno tako mešanem kraju, poznanje deželnihi jezikov diskvalificira ljudi za službe javnih redarjev, tu se naravnost prepoveduje, da ne smejo znati več nego jeden jezik, da-si bi potrebovali, ako hočejo vestno vršiti svojo službo, vsaj tri jezike. Kdor hoče biti torej občinski organ tu v lepem Trstu, ne sme znati več nego en jezik! Pa recite sedaj, ali najdete v vsej ostali Evropi kaj tacega?!

Tako ne more in ne sme dalje! Iz nečasnikarske roke smo prejeli: Gospod urednik! Kaj res ni nobene, prav nobene pomoči proti vnebovpijočemu postopanju tržaškega magistrata?! Kako je mogoče, da slavna vlada molči na vse neštete, krvave krivice, ki se gode našem ljudstvu v Trstu?! Magistrat odslovlja domačine-delavce in na njih mesto nastavlja tujece iz bližnje države! Naše ljudstvo pohaja po mestu tedne in mesece in mora gledati, kako tuje delajo tam, kjer bi moral biti domačini na prvem mestu! Magistrat in vsi njega podrejeni in nepodrejeni organi ostantativno odklanjajo vsakega, ki ni irredentari, ali vsaj laški podanik, a slavna vlada mirno gleda vse to? Ali pa morda res ne ve nič o tem?! Kaj res nimamo nikogar, ki bi se potegnul za naše revne delavce, za one delavce, ki so velika večina njih vestno služili cesarju in naši državi in ki morajo biti vedno pripravljene, da v slučaju potrebe prelijejo kri za to svojo domovino?!

Zakaj slavna vlada dopušča, da se pri Lloydju, v novi luki, pri tramwayu in potolkih drugih zavodih, kjer ima ona besedo, drže tuji državljani v mestnih službah, medtem ko naši državljani stradajo kruha?! Zakaj ne posreduje (ako že res ne more ukazovati) pri tržaškem tehničnem zavodu, kjer odpuščajo domačine obeh narodnosti ter jih nadomeščajo z onimi iz Italije?

Ni-li nečuveno to, da naš človek trpi tu glad in si mora prositi kruha, kar se dogaja dan na dan, medtem ko mu inozemec od naša potrebni kruh iz-pred ust! Kedo je še kedaj videl kaj tacega, kar se dogaja sedaj v Trstu?!

Družba nabrežinskega vodovoda rabi 99% tujih podanikov! Mestni magistrat dela isto v plinarni, na čiščenju potokov, pri pometačih, v mestnih bolnišnicah in sploh po vseh podjetjih, kjer imajo besedo tržaški Židje!!!

Celo na istrski železnici, kjer ima država prvo besedo, dela do 80% tujih podanikov!!

Isto se obeta (Je že! uredništvo!) o zaisipanju morja v Trstu, kjer pogreznejev vodo več milijonov avstrijskega denarja! In proti vsem tem vnebovpijočim krivicam, ki se gode našincem, se naša slavna vlada ne zgane!!

Mera je polna! Mi in naše res dobro ljudstvo obeh narodnosti smo siti do grla tega in takega »gospodarstva«; zato pozivljemo v to postavljene kroge, naj store svoje dolžnost in to takoj, da ne bo prepozno! Na koncu tega svojega opomina, oziroma prošnje, naj še povem, da irredentari pričakuje v kratkem času velikih izprememb — zato se organizira že v naprej!

Dostavek uredništva: Slavna vlada ve vse, kar je povedal tu naš novi dopisnik — a ona ve še več! Zakaj pa se dopušča vse

to — ve tudi ona najbolje! (Višji obziri! Stavee).

Naša šolska mizerija. Stara pesem. V resnici še prestara. A mi jo moramo peti dalje in dalje! Kako dolgo še? To vidi sam Bog. Ali mi jo moramo peti in jo bomo peli zopet in zopet, dokler bo obstajala stara krivica, dokler bo obstajal ta nečuvni škandal, nedostojen evropske civilizirane države, ki mu pravimo: naša šolska mizerija!!

Naslov pesmi: naše ljudsko šolstvo! To je tužno dete naših prošelj, naših bojov, naših rekurzov, naših nevspehov, v sramoto dobi civilizacije in humanitete in ne v čast — zistemu!

Prijatelj nas je opozoril na razmere na tukajšnji nemški državni ljudski šoli na trgu Lapsia, kar se dostaje pouka v slovenščini. Nikdar ni bil ta pouk deležen posebno ljubeznivega negovanja od strani kompetentnih krogov. Ali to peče, da niti nekdanje stanje ni ostalo stacionarno, da se pouk ni ohranil niti v tisti skromni meri kakor je bil nekdanj, da torej še nazadujemo od leta do leta. Nekdanj so v šoli na trgu Lapsia v 4. oddelkih poučevali slovenščino, potem so skrčili na tri oddelke, a sedaj — kaka tri leta sem — poučujejo le še v dveh oddelkih. Nota bene: le kakor učni predmet!

Kako dosežajo to? Proračunjeno, zistematično. Slovenske otroke odklanjajo — kolikor se le da — že o vpisovanju. In pozneje tudi s tem, da naše dečke klasificirajo kolikor le možno slabo, ali v npravnosti, ali v pridnosti, zбоk česar bi stariši morali plačati šolnino. Ker pa tega nočejo ali ne morejo, zginjajo ti otročki jeden za drugim.

A tudi učenci sami nimajo nobenega veselja do učenja v slovenščini. Naravno, ker je način poučevanja tak, da ne more vzbujati veselja. Nikjer ga ni in nikogar, ki bi kazal kaj brige, skrbi in — ljubezni za pouk v tem predmetu.

Ko je šolsko vodstvo samooblastno krčilo oddelke za pouk v slovenščini, se ni živa duša med šolskimi organi brigala za to, najmanj pa g. deželni šolski nadzornik vit. Klodič, ki je vendar izvedel iz šolskih poročil, kaj se je zgodilo!

Za italijanščino so n. pr. letos imenovali posebneg: učitelja. Med sedanjim učiteljskim osebjem namreč ni nikogar več, ki bi bil sposoben za ta posel. Tudi to je naravna posledica sistema. Naučna uprava pošilja sem dolj, enega za drugim, učitelje iz severnih nemških krajev države. Ti seveda ne znajo ni laški ni slovenski, ne znajo materinih jezikov velike večine svojih otrok. Oni, ki so jih imenovali, so s tem kardinalno pedagoški načelo — postavili na glavo! A vrhu tega se godi krivica prejšnjim starejšim učiteljem, da niti ne morejo imeti nobenega veselja do poučevanja. Oni mladi gospodje imajo toliko časa na razpolago, da se morejo pečati tudi s postranskimi posli, stareji — ki so morda še zmožni za poučevanje v slovenščini — pa so preobloženi z delom. A še nekaj. Rekli smo že, da se je za italijanščino najel poseben učitelj. Pouk v slovenščini pa morajo dotični učitelji — poleg tega, da so itak že preobloženi z urami — vršiti brez vsake nagrade. Od kodi naj jemljejo ti učitelji tisto veselje, ki je med prvimi pogoji za vspehe na pouku?!

Pa še nekaj drugega, jako važnega je tu. Kolikor vemo mi, se pouk v italijanščini nadzoruje redno. Nadzoruje ga menda deželni šolski nadzornik Swida. Kako pa je nadzorovanje pouka v slovenščini? Kdo nadzoruje? Gospod vitez Klodič bi nam jako ustregel, ako bi hotel povedati resnico, ki je ta, da se ta pouk že leta in leta ne nadzoruje! Izvestni prijatelji in Gorici bodo morda zopet vihali nosove in opažali zbadljivo — kakor so nedavno temu — da le izvestni ljudje v Trstu žele, da bi g. vitez šel v — zasluženi pokoj. Naj le vihajo nosove, nam pa je krivica, ki se godi tu našemu življu, bolj na srečo, nego pa osebna prijateljstva in sorodstva! Pa tudi učitelji slovenščine morajo občutiti le kakor razžaljenje tako nebrigo tako bagateliziranje.

Ceterum censeo: gg. državni poslanci pritistite, da bo enkrat konec tej naši šolski mizeriji! Naj vendar enkrat uverijo načelnika naučne uprave, koliko krivice se godi slovenskemu življu v Trstu ob tem prevržnem šolskem vprašanju! Pokličite naj ga ostro na odgovor: misli-li ali ne misli vendar enkrat ukreniti potrebno, da bo tudi glede nas ustrezno določbam državnega šolskega zakona, ki pravi, da je slehernemu narodu

nuditi sredstva za šolski pouk v materinem jeziku?!!

Žrtev ljudskega štetja. Nasproti občinskemu vrtu je v isti lepi, visoki hiši nova čevljarica. V soboto sem stopila vanjo po neko malenkost.

Dovršeno še ni, to sem videla; a česar potrebujem jaz, dejala sem si, dobim že gotovo. Na moj nagovor sem videla sicer, da me je lastnik umel; a odgovoriti mi je mogel le jako slabo laško. Prašala sem ga takoj slovenski: »Kaj ste Slovenec?« »Ne, Čeh sem«, je dejal vzradočen. Vprašala sem ga dalje, je-li že mnogo let v Trstu? »Dolgo že (dejal je menda sedem let), bil sem vodja velike tvrdke, pa zdaj sem na svojo roko Teško pojde od začetka, no, morda bo s časoma boljše.«

»Jaz vas že priporočim tukajšnjim Slovanom«, sem rekla, na kar mi je on segel v besedo: »No, saj ravno radi tega sem moral iz službe. Bil sem vodja v trgovini koč L u s t i g & f i g l i o, Via Torrente, pa so hoteli, da se zapišem za Laha. Dvakrat so me poklicali in zahtevali, naj bi se zapisal za Italijana, ali lepo vas prosim, gospa, kako naj bi se zapisal za Italijana, ko vidite, da niti italijanskega ne znam! Začel sem tukaj, začetek je težak, a pojde, upam, s časoma boljše. No, Italijan naj bom!« in pokazal mi je kup čeških listov, med katerimi sem videla tudi »Politik«.

Obečala sem možu, da ga priporočim našincem; moj pogovor z njim priporočila ga menda dovolj. Da bi pa kdo ne mislil, da bi bila postrežba kaj slabša nego drugod, mu povem, da mi je mož pravil, kako ima blago le najboljše in najfinije vste.

Dražbe promlenu. V torek, dne 11. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbе tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Traversale del Boseo 1, hišna oprava; Kjadin 346, hišna oprava; ulica Farneto 9, hišna oprava; ulica Amalia št. 16 in ulica Chiozza, 27, voz; ulica Ponziana 18, hišna oprava; ulica Acquedotto 38, hišna oprava; Kjadin 794 in 12, hišna oprava; Verdela 805, krava; Corso 3, hišna oprava; ulica Media 29, voz; javna skladišča, doliče.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 24.0, ob 2. uri popoldne 27.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0. — Danes: plima ob 3.43 predp. in ob 4.37 pop.; oseka ob 10.0 predpoludne in ob 11.46 popoldne.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je nabrala gospica Matilde Skuk dne 27. maja o priliki izleta »tamburaškega kluba« in kluba »Mladost« v Nabrežini 7 kron; ker se ni mogel udeležiti predstave »Rokovnjačev«, daroval gosp. profesor Gomiljšak 2 K.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Roča nam pišejo: Pred štirimi meseci nam je umrl velezaslužni župnik, pokojni Anton Mičetič, kateremu so naši Italijani storili vse možno huduga. Za dobe njegovega bivanja v Roču, preko 40 let, so ga tožarili po nedolžnem, obrekovali pred svetom, mu neštivilnokrat razbili kamenite sedže pred vratmi, mazali vrata z raznim blatom, delali škodo na župniškem vrtu itd. itd.: sploh vse, kar si more izmisliti človeška zloba in česar niti ni možno opisati vsega. Spominjamo se, da njegova izvolitev pred 40 leti je bila jednoglasna, in sedaj, ko je umrl, govore naši Italijani, kako dober da je bil, da ne dobimo več takega!! Hinavci: zakaj ga pa niso spoštovali popred, dokler je bil živ?! Sedaj, mrtvega, ga hvalijo!

Dne 10. t. m. bomo imeli volitev novega župnika. Ves narod je uprl svoje oči v našega velevrednega župeupravitelja Šime Červarja, ki se drži vseh starinskih običajev in je uvel novih pobožnosti, sosebno pa krščanski nauk po popoldanskem blagoslovu, ki se je omilil vsemu narodu. Ali naši Italijani niso zadovoljni. Napeli so vse sile, da gospod Červar ne postane našim župnikom. Že več časa agitirajo proti njemu in naš »podeštat« je na sv. Rešnjega telesa dan rekel v svoji prodajalnici, da bo tožil vseh, ki so mu kaj dolžni, ako ne bodo glasovali proti Červarju. Ali, kaj briga župnik našega župana, ko ta poslednji itak ne hodi v cerkev ni po 2 do 3 krat na leto. Tako je tudi drugih, ki agitirajo proti Červarju, ki pa niso bili že 5 let in celo 20 let pri sv. obhajilu.

Neki gospod iz Roča je na dan sv. Rešnjega telesa dajal za pijačo, da ne bi glasovali za Červarja. Tudi za dan volitve je obljubil pijačo. Tudi ljubezniva njegova gospa zna tako agitirati. Minole nedelje se je izrazila: Cui che da il vuoto a questo birichin, lo merita....

Ta naš podeštat ima prav lepo omiko. Mož ima tudi pošto. Ko je naš župeupravitelj pred par dnevi prišel na pošto in ko ga je zazrl naš župan, se je začel kar zvijati od jeze in groziti: Orco, magari se sta 100 anni qua questo maladetto, ma mai piu per paracco non l'ara! Ali niso te lepe besede od enega župana?! Kaj takega zna le, kdor je oblizan od 2000-letne kulture!

× Židovsko-irredentarska — nesramnost! V včerajšnjem izdanju »govern« z lesnega trga čitamo, da je finančna uprava zagrešila »grozno« zlodejstvo, ker je v nekkih aktih zapisala »Petrovja« mesto »Petrovia« in Krašica mesto »Crassize«! Petrovja, da je čisto laška vas, a v Krašici da je kakih 40 Hrvatov, proti 774 Lahom!!

Tako podlo, tako umazano in tako nesramno zna lagati le Žid in to le madjarski Žid! Drugi ljudje, tudi Italijani, ako so kolikaj pošteni — bi ne imeli korajže, da bi tako nesramno bili resnici v obraz!

V Petrovji pri Umagu ni niti toliko Lahov, kolikor je pestov na dveh rokah; da je pa odpadnikov, to prizajemo tudi mi. Kar se tiče Krasice, ni tam niti sledi pravih Lahov; da se pa tudi tam nahaja mnogo »prodanih duš«, to je resnica! Resnica je pa tudi, da je tam ljudstvo skrajno nevedno, na čemer naj se zahvali le — kulturosnim Lahom!

Perfidnost židovske irredente presega vse meje, ker drugače bi si ne upali objavljati tako umazanih — laži!

Brzobjavna poročila.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 10. (B) Na vprašanje vojnega ministra Brodricka je izjavil lord Kitchener telegrafično, da vest, da je bil del komanda Burov pod Beyerjem dne 5. t. m. iznenaden in tepen, ni resnična.

LONDON 10. (B) Glasom uradnega sporočila iz Kapstaata se je v minolem tednu pripetilo 18 slučajev kuge; od teh jih je bilo 10 s smrtnim izidom. Vsega skupaj je bilo dosedaj 684 slučajev, a umrlo je 308 oseb.

LONDON 10. (B) Kakor poroča »Daily Mail«, se v Bruselju govori, da gospa Botha dne 12. t. m. obišče predsednika Krügerja. Istemu listu javljajo, da je gospa Botha o svoji prevoznji v Evropo izrazila svoje občudovanje lordu Kitchenerju kakor pravičnemu, plemenitemu in dobrohotnemu možu, ki ni nikdar prelomil svojih obljub.

LUBLIN 10. (B). Z gospo Botho v London došli Bur iz Oranje, Fischer je izjavil mejpotoma v Evropo zastopniku nekega lista, da je gospa Botha odšla na potovanje v prvi vrsti radi nje zdravja a bo tudi, kjerkoli le more upljivati, z odobravanjem Kitchenerjevimi delala na to, da se stvari zboljšajo in, da bo položaj nje rojakov čim milejši.

Državni zbor.

DUNAJ 10. (B). — Gospodska zbornica. — Zbornica razpravlja o predlogi, tičeči se vodnih zgradb. Poroča vitez Proskowetz.

DUNAJ 10. (B). — Zbornica poslancev. — Ko so bili prečitani došli spisi in je minister za nauk odgovoril na več interpelacij, je zbornica prešla na dnevni red t. j. k volitvi nagodbenega odseka, ki se konstituira popoldne. Na to je začela splošna razprava o predlogi, tičeči se lokalnih železnice. Ko je posl. Loser izrazil vrsto želja prebivalstva Vorarlberškega, je začel govoriti minister za železnice, vitez Wittek.

DUNAJ 10. (B). — Zbornica poslancev. — Po ministru za železnice so govorili poslanci Plantan, Kindermann in Kittel, na kar je bila splošna razprava zaključena; generalnim govornikom contra je bil izvoljen posl. Maštalka, pro posl. Kittinger.

Iz delegacij.

DUNAJ 10. (B). Danes je imela ogerška delegacija plenarno sejo, v kateri je razpravljala o proračunu vojske. Grof Ivan Zichy je izjavil, da je pripravljenost za vojno najboljše sredstvo za ohranitev miru. Govornik meni, da so prednosti dvoletnega službovanja večje nego škode. Grof Apponyi je govoril proti temu, da se v delegacijah o povišanju kontingenta novincev govori kakor

o dejstvu. Sedaj se niti ne ve, da-li se to vprašanje sproži na kompetentnem mestu. Če se zgodi to, bo treba to vprašanje razmišljati ne le z vojaškega, ampak tudi z narodno-gospodarskega in finančnega stališča.

30.000 kron znaša glavni dobitok srečkanja »Concordia«. Opozarjamo naše cenjeaje čitatelje, da se bo vršilo srečkanje neprekleno dne 25. junija 1901.

Domače zdravilo. Da se izogne morebitnega nesporazumljenja, dovoljujemo si izrecno povdariti, da je izdelovanje in prodajanje inseriranega izdelka bilo dovoljeno odlokom e. kr. namestništva v Pragi od dne 5. maja 1895 št. 61266 in z odlokom e. kr. ministerstva za notranje stvari na Dunaju od dne 10. novembra 1895 št. 17464 ter da odgovarja oglas v polnem obsegu vsem dosedanjim postavnim določbam in oblastvenim zahtevam.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazzza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: — ZALOGA: —
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
(Solsko postopje)
Velik izbor tapcarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJ CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Velika zaloga

pohištva in tapcarij po najnižjih cenah.
Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.)
Odrpto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure zvečer. Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti vsakdo prepriča.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete vdlane v želvino kost, dalnogleđi za kopno, za pomorju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče pougodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

MATTONLIEV
GISSHÜBLER
naravno
alkoholna kislina

Hiša v Rojanu

enonadstropna, skoro nova, z lepim vrtom, je na prodaj. Natančneje se pozivje v naši tiskarni, ulica Carintia 12.

Važno oznanilo!

Podpisani amatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

C E N E:	
Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz VISA	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zabtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
 ulica Legua št. 6 (Dvorišče)

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineie testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schromeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Zaloga dalmatinskih vin iz lastnih kleti in istrski teran toplo priporoča cenjenim družinam, gg. krčmarjem in hotelirjem. Simeon Pavlinovič v Trstu, Via Chiozza 11.

„Durator.“ Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirodilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdobi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniški krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča čistiti gospodi svojo izbornu zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan. Vstreza vsakemu naročilu in po modri.

Napajališče za živino se bode gradilo v 8 opem; kdor želi zidarstvo delo prevzeti, naj se v 14 dneh pri županstvu oglasi.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mebljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Mlad mož

izučen mlinar, vešč slovenščine nemščine v besedi in pismu.

išče primerne službe,

tudi ko: potovalec. Naslov upravitelju „Slovenke“ v Trstu, ulica Molin piccolo št. 3. II.

Nova narodna krčma.

Podpisani javlja slavnemu občinstvu, da je z današnjim dnem odprl svojo krčmo v ulici Tesa št. 3, kjer bo točil naravna bela in črna istrska vina prve vrste ter Koslerjevo pivo.

Ivan Brajkovič, krčmar.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobjiva se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjno varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Ženitna ponudba.

Radi pomanjkanja poznanja se želi mlad, lep mož, prijetne zunajnosti, omikan, trgovec in lastnik dolro evetoče trgovine v nekem glavnem mestu, tem potom seznaniti v svrhu ženitve: s pridno, omikano, dobroščeno, domače vzgojeno, zalo gospico z doto.

Sprejmajo se samo resne ponudbe z natančno napovedjo značaja starišev in bivališča. Hčerke trgovcev imajo prednost. Želi se znanje nemškega in slovenskega jezika, ter veselje priženiti se k tovarniškemu podjetju.

Cenjene ponudbe s fotografijo, ki se diskretno vrne, naj se pošiljajo v zapečatenem zavitku pod šifro: »Lep mož« na upravo »Edinosti« v Trst.

Predzadnji teden.

Glavni dobitek v vrednosti

30.000 KRON

Srečke „Concordia“ po 1 krono.

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o., Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Cene zmerne.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghenga št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah

zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.

Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nabujajo tudi najpristnejša

vina: opollo, istrsko črno in belo.

Nova pekarna in sladničarna

MATEJ PERITZ

TRST. — Via Giulia 1 A — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filijalka ulica Riborgo 15 ima velko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčij v kosih in v škatljah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarina in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettime) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnovernega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajalnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljanje istega po cenah ki zadovoljeje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer priporoča za binokotne praznike in birno: obleke za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld. 1.80 do 4, volnene goldnarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknjev in modernih barvah od gld. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormiun od gld. 1.30 do 2. Lastna posobnost: črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki izbori pohištva vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime in platno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obroke.

Matelič Ivan

v Trstu Piazza Piccola št. 1. si časti naznaniti, da je otvoril prodajalnico izgotovljenih oblek za gospode in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorcev novostnih snovij na upogled. Se toplo priporoča blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter. Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12 nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I vrste po 20 nvč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Nova mlekarna

pristave v Kočah vdobiva vsak dan

Giovanni št. 3 v Trstu.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“, Fran Benčiča v Trstu, ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago, kakovostno, podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.